

Skomager Hansen og Thorhauge i Rønde

Fra 1888 til 1964 drev tre generationer Hansen skomagerbutik i Rønde, derefter "Hanne Sko" med to generationer Thorhauge

Vilfred Friborg Hansen

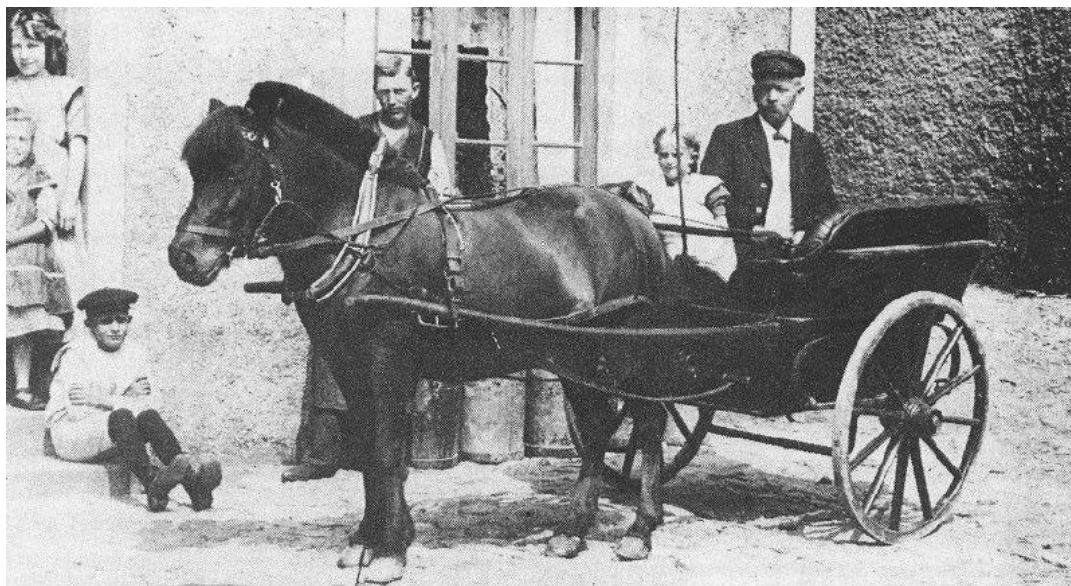
En dag i 1888 stod brylluppet mellem skomagersvend Rasmus Peter Hansen af Boeslum og Sofie Petrine Rasmussen af Ebeltoft sogn. Brudgommen var 25 år gammel, bruden to år yngre.

Samme år slog det nygifte par sig ned i Rønde. Rasmus Peter Hansen har tilsyneladende haft held med hvervet som skomager, for syv år senere, i 1895, kunne parret bygge et rimeligt stort hus på Hovedgaden i Rønde. Huset blev senere skilt i to og har i dag adresserne Hovedgaden 13 (Nybolig) og 15 (Hr. Haslund).

Før huset blev bygget fik parret børnene Antonette, kaldet "Nette", f. 1890, Christian f. 1892 og Petra Kirstine f. 1894.

Efter at huset var bygget fulgte Inga Marie 1897, Ejnar, der senere blev kaldt "Balletten", 1900, Sigfred, kaldet "Sif", 1903, og Johanne, kaldet "Hanne", 1906.

Tre af børnene kom til at drive skomagerhandel i Rønde efter forældrene: Ejnar, "Hanne" - der grundlagde den kendte skobutik "Hanne Sko", og Antonette.

Skomager Rasmus Peter Hansen i sin jumbe sammen med datteren Johanne ("Hanne"). På trappen Johannes bror Ejnar, der som voksen kom til at overtage skomagerforretningen, før Johanne selv oprettede "Hannes Sko". Foto ca. 1908. Egnarkivet.

Skomagerforretningen blev drevet, som man drev handel og håndværk dengang: Rasmus Peter Hansen kørte ud til kunderne i sin jumbe og bragte de reparerede sko tilbage til kunderne på samme måde.

Der var i Rønne i forvejen en veletableret skomagerforretning på Hovedgaden 28, oprettet af skomager Nielsen i 1874. Den blev 1881 overtaget af skomager J. Chr. Jacobsen, derefter i 1914 af Chr. Larsen og senere Hans Madsen. Denne forretning ophørte 1995 – huset blev senere nedrevet, og i dag er restaurant Tullio på stedet.

Skomagerhuset 1913. Dobbelt huset var bygget sammen med fotografens hus mod vest. Den vestlige del af skomagerens hus blev solgt, ejer var i 1920 frisør Chr. Bertelsen, der 1926 flyttede til Hovedgaden 12, hvor skomagerdatteren Johanne Hansen fik sin butik "Hannes Sko". Bertelsens hus blev overtaget af vognmand Christen Madsen, der var identisk med den rutebilejer, Laurits Jørgensen købte sin første rutebil af i 1920.

Skomagerparret Sophie Petrine og Rasmus Peter Hansen 1919.

Skomagerbrødrene

Den gamle skomager Rasmus Peter Hansen døde i 1920, hvorefter sønnen Ejnar Hansen overtog forretningen. Den ældre bror Christian var ligesom Ejnar uddannet skomager hos faderen, men han var nogle år tidligere flyttet til København og havde etableret egen skomagerforretning i Vedbæk samme år, som lillebror Ejnar overtog butikken i Rønde.

Fire år senere, i 1924, gifter Ejnar Hansen sig med Signe Cecilie Borggren Nielsen, kaldet "Lotte", fra Aarhus. De bygger en etage på skomagerhuset og flytter ind der.

Ejnar fik kælenavnet / øgenavnet "Balletten", fordi han som ekspedient sprang rundt på tæerne for at gøre kunderne tilfredse.

Anden generation: skomagerparret Signe og Ejnar Hansen 1943.

Som nævnt var storebror Christian etableret som skomagemester i Vedbæk, og lillebror Sigfred, "Sif", var blevet udlært skomager hos ham og åbnede egen skomagerforretning i Hørsholm i 1931. Det skal have været Sif, der overtalte Ejnar og Signe fra Rønde til at følge i brødrenes fodspor og flytte til Københavns-området, hvor der sikkert var flere penge at tjene. I hvert fald følger Ejnar og Signe efter i 1946 og etablerer skomagerforretning i Tårnby ved Kastrup. Hus og butik i Rønde blev solgt til radioforhandler Søgaard. I 1956 flytter de til Humlebæk og etablerer skomagerforretning der. Ejnar døde allerede i 1964.

Ejnars søn Erik Hansen kom i lære hos faderen i Rønde, men rejste som 19-årig over til sin onkel Christian i Vedbæk og arbejdede for ham. I 1946 flyttede han til Hørsholm og oprettede egen skotøjsforretning der.

Skomagerdøtrene

Den ældste datter Antonette, "Nette", havde i en periode fransk vask og strygning sammen med Anna Hvid (gift med fisker Niels Hvid) i det gamle lægehus Grenaavej 2, der var ejet af Kalø.

De to mellemste søstre Petra Kirstine og Inga Marie giftede sig begge "udenbys" og flyttede til hhv. Amager og Hover ved Vejle.

Den sidste i børneflokken, Johanne, "Hanne", hjalp sin bror Ejnar med at ekspedere i skotøjsbutikken. Senere drev hun egen blomsterforretning. Hun boede ved folketællingen i 1930 på første sal over broderens skotøjsforretning sammen med storesøsteren Antonette.

"Hannes Sko"

Da broderen skomagemester Ejnar Hansen forlod Rønde i 1946 oprettede Hanne sin egen skoforretning, som hun kaldte "Hannes Sko", i "Hotelgyden", i bagerste del af huset Hovedgaden 12. Et godt gæt kan være, at det har været her, hun forud havde blomsterforretning, men at hun så større muligheder i at sælge sko, efter at broderen havde opgivet sin skoforretning i byen.

Hanne var ikke uddannet skomager, så formodentlig har hun alene solgt sko fra butikken. Det var også overensstemmende med tidens trend, hvor den stigende velstand gjorde, at reparation af sko ikke mere var så almindelig. Hertil kom, at skomagerforretningen på Hovedgaden 28, som fra 1951 blev drevet af skomager Hans Madsen, stadigvæk var en traditionel skomagerforretning med skomagerværksted i baghuset, så Røndeborgerne kunne stadigvæk få deres sko repareret – indtil butikken og værkstedet lukkede ved Hans Madsens død 1995.

Beth-Sif Hansen foran "Hannes Sko" i "Hotelgyden" ca. 1955.

Hanne kendte ejeren af Hovedgaden 12 frisør Chr Bertelsen, der tidligere havde været nabo til skomagerhuset og ejet den vestlige del af dobbelthuset.

Søsteren Antonette hjalp ind imellem med til at ekspedere kunderne, og forretningen må have gået godt, for da Andelsbanken i 1959 købte huset og opsagde lejemålet med Hanne, byggede de to søstre eget hus med butikslokale til skoene på Molsvej 11 (nuværende Glud Vine). Begge søstre forblev ugifte.

Hanne døde af kræft allerede i 1964, og skotøjsforretningen blev lejet af Grethe og Magne Thorhauge, der førte den videre under navnet "Hanne Sko" – altså et "s" mindre end i det tidligere "Hannes Sko".

I 1967 benyttede Grethe og Magne lejligheden til at flytte om på Hovedgaden, da gartner Sørensen på Hovedgaden 11, i øvrigt nabo til det gamle skomagerhus, ville sælge. Her havde de butik i rigtig mange år. Sønnen Søren Thorhauge overtog efter forældrene i nogle år, men solgte i 2007 til Bodil og Bent Arne Pedersen, Ebeltoft. Butikken er der endnu, nu under navnet "Zjoos". Undervejs har den heddet både "Din grønne Skobutik", "TOPS" og "Skoringen".

De syv skomagersøskende samlet i 1943. Bagerst fra venstre er det Sigfred, Ejnar og Christian. Forrest fra venstre er det Johanne ("Hanne"), Inga, Antonette og Petra.

Skomagerhuset Hovedgaden 13 i dag, hvor Nybolig er i bygningen, der ejes af Niels Trangbæk. Grethe F. Andersen etablerede boghandel i husets østlige del i 1942, medens radiohandler C. Søgaard købte hele huset og etablerede radiohandel i den vestlige del, efter at skomager Ejnar Hansen havde forladt den i 1946. Boghandelen blev overtaget af Niels K. Jensen i 1945 og derefter Niels Trangbæk i 1980, der flyttede boghandelen fra huset i 1987. Til højre nr. 15, i dag Hr. Haslund herreekvipering, som skomager Hansen også byggede, men senere solgte fra. Huset blev revet ned i 1944 og det nuværende hus bygget fem år senere af Valdemar Christensen, der etablerede EBM herreekvipering i huset. I baggrunden til venstre nr. 11 skohandelen "Skoringen", som er den bygning, som Grethe og Magne Thorhauge indrettede skotøjsbutikken "Hanne Sko" i i 1967. Efterfølgeren sønnen Søren Thorhauge ændrede butikkens navn til "Din grønne Skobutik".

Søren solgte i 2007, og hans efterfølgere Bodil og Bent Arne Pedersen, der i forvejen ejede "Gade Sko" i Ebeltoft, ændrede navnet til "TOPS".

De nye ejere satte halvanden etage oven på bygningen i form af en første sal, hvor der bl. a. er lægepraksis, og en anden sal, hvor der er kontorer.

2016 blev butikkens navn ændret til "Skoringen", og i dag til "Zjoos". Kært barn har som bekendt mange navne, men uanset navneskifterne er der altså stadigvæk skobutik i bygningen. Foto 2023 VFH.

Litteratur

Kjeld Borggren: "Uddrag af slægten Borggrens historie. Del 5: Skomagerslægten Hansen fra Rønne", utrykt manuskript. Alle billeder, hvor ikke andet er noteret, er herfra.

John Petersen og Jørgen Wendelboe: "Landevejen der blev Hovedgade", Rønne 2023.

John Petersen og Jørgen Wendelboe: "Gammel Rønne", Rønne 2022.